

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Marek Sychowicz

w sprawie z wniosku M. W.

o udzielenie pomocy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 marca 2010 r.,

skargi wnioskodawczyni

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 2 września 2008 r., sygn. akt I ACz (...),

stwierdza, że wyżej wymienione postanowienie jest niezgodne z prawem.

Uzasadnienie

M. W. zwróciła się do Sądu Okręgowego w K. o udzielenie jej na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed roszczeniem takiego postępowania (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 67 ze zm.), pomocy w postępowaniu o stwierdzenie wykonalności w Republice Federalnej Niemiec tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy w K. oraz w postępowaniu egzekucyjnym na terenie Republiki Feralnej Niemiec. Nadto wniosła na podstawie art. 26 ustawy o prawie pomocy o zwolnienie od wydatków obejmujących koszty tłumaczenia wniosku o

przyznanie prawa pomocy w innym państwie członkowskim i niezbędnych dokumentów uzasadniających ten wniosek oraz o ustanowienie adwokata z urzędu.

Sąd Apelacyjny na skutek zażalenia wnioskodawczyni na orzeczenie Sądu pierwszej instancji, postanowieniem z dnia 30 lipca 2007 r. zwolnił ją w połowie od wydatków i ustanowił pełnomocnika z urzędu.

Sąd Okręgowy w K. zwrócił się do tłumacza przysięgłego języka niemieckiego o przetłumaczenie dokumentów, postanowieniem z dnia 22 października 2007 r. przyznał tłumaczowi wynagrodzenie w kwocie 308,23 zł, poczym wezwał wnioskodawczynię do uiszczenia połowy tej kwoty tj. 154,11 zł. Wobec braku wpłaty Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 7 lutego 2008 r. pobrał od wnioskodawczyni kwotę 154,11 zł. Zażalenie wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w K. oddalił postanowieniem z dnia 2 września 2008 r. Postanowienie to jest prawomocne.

Wnioskodawczyni wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia Sądu Apelacyjnego. Skargę oparła na naruszeniu przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania: art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 § 3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie. Podniosła, że orzeczenie Sądu jest niezgodne z art. 130⁴ § 4 i 5 oraz art. 130⁴ § 2 k.p.c., a także z art. 22 ust. 3 ustawy o prawie pomocy, gdyż sąd rozpoznając zażalenie wnioskodawczyni winien był przepisy te uwzględnić czego nie uczynił. Dla uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, spowodowanej wydaniem zaskarżonego orzeczenia skarżąca złożyła zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego i zawiadomienie o zajęciu wierzytelność z rachunku bankowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wynagrodzenie tłumacza stanowi wydatek (art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Problematyka wydatków uregulowana została w art. 130⁴ k.p.c. Stosownie do art. 130⁴ § 1 k.p.c. strona, która wnosi o podjęcie czynności połączonej z wydatkami, obowiązana jest uiścić zaliczkę na ich pokrycie w wysokości i terminie oznaczonym przez sąd. W myśl art. 130⁴ § 2 k.p.c. przewodniczący wzywa stronę zobowiązaną do wniesienia zaliczki, aby w wyznaczonym terminie nie dłuższym niż dwa tygodnie zapłaciła oznaczoną kwotę. Zgodnie zaś z treścią art. 130⁴ § 4 i 5 k.p.c. sąd podejmie czynność połączoną z wydatkami wyłącznie wówczas, gdy zaliczka zostanie uiszczona w wyznaczonej wysokości, w razie zaś jej nieuiszczenia, sąd pominie taką czynność. Z art. 130⁴ k.p.c. wynika, że zasadniczo niedopuszczalne jest zarządzenie przez sąd wyłożenia wydatków za stronę i następnie przymusowe pobranie ich od strony.

Od zasady wynikającej z art. 130⁴ k.p.c. jest wyjątek wprowadzony przez art. 83 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Jeżeli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykląda tymczasowo Skarb Państwa Dotyczy to także dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę. W orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach.

W niniejszej sprawie nie ma ustawowego obowiązku działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu. Jednakże art. 130⁴ k.p.c. również nie ma zastosowania do wydatków na wynagrodzenie tłumacza, a to ze względu na szczególną regulację zawartą w przepisach wymienionej na wstępie ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. Artykuł 22 ust. 2 ustawy nakłada na wnioskodawcę obowiązek złożenia dokumentów w tym przepisie wymienionych także w tłumaczeniu na język wymagany przez prawo państwa członkowskiego, do którego wniosek ma być przekazany, dokonany przez osobę uprawnioną do dokonywania tłumaczeń. Niedopełnienie tego obowiązku, pomimo wezwania przewodniczącego do uzupełnienia braku skutkuje zwrot wniosku stosownie do art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. Ewidentnie niezgodne z tym przepisem jest zarządzenie tłumaczenia dokumentów z urzędu i następnie obciążenie wnioskodawczyni kosztami tłumaczenia, w konsekwencji niezgodne z prawem jest postanowienie Sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na orzeczenie Sądu pierwszej instancji nakazujące pobranie od wnioskodawczyń części kosztów tłumaczenia.

W zarzucie skargi wymieniono art. 22 ust. 3 ustawy o prawie pomocy. Jest to oczywisty błąd pisarski. W art. 22 ustawy nie ma ustępu 3, zaś z treści skargi wynika jednoznacznie, że chodzi o art. 23 ust. 3 tej ustawy.

Z art. 83 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wynika, że orzeczenie o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach należy do orzeczeń kończących postępowanie. Wnioskodawczyni wykazała dokumentami wystawionymi przez komornika, że przez wydanie zaskarżonego orzeczenia została jej wyrządzona szkoda. Zaskarżone orzeczenie jest prawomocne i jego zmiana lub uchylenie w drodze przysługujących wnioskodawczyni środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Zachodzą więc wszystkie przesłanki wymienione w art. 424¹ § 1 k.p.c. uzasadniające uwzględnienie skargi.

Nie są natomiast trafne zarzuty skargi co do niezgodności zaskarżonego orzeczenia z art. 130⁴ § 2, 4 i 5 k.p.c., gdyż jak zostało wyżej wskazane w niniejszej sprawie art. 130⁴ k.p.c. nie ma zastosowania ze względu na szczególne uregulowanie zawarte w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o prawie pomocy.

Z powyższych względów na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.